Velfærdssamfundet er til debat som aldrig før. I sommerens løb har vi f.eks. oplevet, hvordan den ene socialdemokratiske kaffeklub efter den anden har sat spørgsmålstegn ved den måde, det danske samfund er indrettet på. Her gik vi ellers og troede, at Socialdemokratiet var fastlåst, betontænkende og ikke til at rokke ud af flækken. Og så afslørede de pludselig en fantatisk omstillingsparathed. Mente noget den ene dag - noget helt andet den næste. Snart var det de rige børnefamilier, der skulle have snuppet børnechecken. I næste øjeblik var det de rige pensionister, der selv skulle betale for hjemmehjælpen.

Det er en uværdig indgang til debatten om velfærdssamfundets fremtidige indretning. Uværdig, fordi debatten om det 21. århundredes velfærdssamfund dermed får et helt forkert udgangspunkt. Socialdemokratiet taler om, hvem der ikke skal have glæde af velfærdssamfundets goder. Det er fair nok, hvis vi vel at mærke stod i en situation, hvor det ikke var muligt at effektivisere mere. Men det gør vi ikke. Der er et stort
effektiviseringspotentiale, som kunne øges endnu mere, hvis bare kommuner og amter fik lov til at bruge de rigtige redskaber.

Venstre har altid spillet en hovedrolle på den kommunalpolitiske scene. Det skal vi blive ved med. Og i særlig grad i en situation, hvor regeringen bestemt ikke har gjort det let for landets kommunalpolitikere.

Nyrup og hans ministre har ikke bare “oversolgt’ forestillingen ved at udstede dækningsløse garantier på kommunernes vegne. De har samtidig trukket det økonomiske tæppe væk med en kraft, der ikke efterlader meget økonomisk råderum. Uden bruttoskatten havde den kommunale sektor under et i år haft godt 15 mia. kr. ekstra til rådighed. Nyrup-regeringen har i den grad forsømt sig mod at bruge fem års højkonjunktur og økonomisk fremgang til at gennemføre de reformer af velfærdssamfundet, der kunne have skabt mere økonomi til fremadrettet velfærdsservice - uddannelse, sundhed og infrastruktur - mod mindre forbrug til passive overførselsindkomster.

Det har efterladt kommunerne i en situation, hvor det er svært at finde økonomisk dækning for alt det gode, man lokalt gerne vil gøre for at opruste folkeskolen, forbedre ældreomsorgen og geare hospitalsvæsenet til at være uden ventelister. Vi betaler skat til en billet på businessclass, men det er mange steder svært at tilbyde andet end en rejse på touristclass.

Havde det så bare været det. Nej, drejebogen er efterhånden skrevet i så mange bind og så detaljeret, at der ikke levnes meget rum til improvisation lokalt. Nyrup og hans ministre ved nok, hvordan scenen skal sættes og rollerne spilles i Thisted, Tølløse og Taastrup.

Men nu må det snart være slut. Vi har brug for mere lokal handlefrihed. Vi har brug for at vitalisere det lokale selvstyre.

• Vi vil ikke finde os i, at det er ulovligt, at give en sygedagpengemodtager et skub frem efter ved at give et tilskud til behandling på privathospital, som man gjorde det med en falckreder i Glamsbjerg. Rederen beholdt sin førlighed og dermed livskvalitet. Falck beholdt en god

medarbejder. Og kommunen og staten sparede betragtelige beløb til sygedagpenge

- Vi vil ikke finde os i, at mange kommuner må opgive pladsgarantien på børnepasningsområdet, fordi Folketinget har indført firkantede regler for ventelisteadministration. Regler, som socialministeren selv indrømmer er en "skrivebordskonstruktion", og som betyder, at det ikke længere er lovligt at skele til forældrenes beskæftigelsessituation, når børn optages i daginstitution.
- Og vi vil ikke finde os i, at kommuner, der ønsker at indføre private alternativer på ældreområdet afskæres fra at gøre det fuldt ud, fordi loven forbyder privatansatte hjemmesygeplejesker.

Og sådan kunne man blive ved. På stadig flere områder bindes det kommunale selvstyre i stramme bånd, der reelt forhindrer kommunerne i at lukke det "forventningshul", Regeringen selv har været med til at skabe. Hullet mellem et tårnhøjt skattetryk og borgernes utilfredsstillede forventninger om mere kvalitet, med valgfrihed, mere velfærd!

Derfor har vi brug for en vitalisering af det kommunale selvstyre. Derfor er det et Venstrekrav i de kommende finanslovforhandlinger, at vi genindfører de frikommuneforsøg, der i 80'eme var med til at give den kommunale opgaveløsning et skub fremefter. Derfor har vi brug for en debat om nye grænser for det lokale selvstyre.

I den debat vil Venstre gå efter to pejlemærker:

1 Grænserne for lokal beslutningskraft skal flyttes. Vist skal Folketinget fortsat udstikke de overordnede mål, men vi skal give de lokale politikere langt større handlefrihed, til at bestemme, hvilke midler der skal tages i brug.

2 Vi vil sætte borgeren i centrum. Derfor må vi skabe en forståelse for, at decentraliseringens endemål ikke er borgmesterens skrivebord, men derimod den enkelte borger. Derfor skal vi give et reelt frit valg på børnepasningsområdet, skoleområdet, ældreområdet og sundhedsområdet. Vi skal bruge den viden og dynamik, der er i den private sektor, til at berige den offentlige sektor.

Det er Venstres dagsorden. Vi vil gøre Danmark friere, rigere og rimelige. Vi vil have mere velfærd - mindre armod - mere valgfrihed - færre firkantede løsninger.

Jeg ved godt, at der er dem, der er bekymrede over, at de mere fremsynede dele af Socialdemokratiet - det er vist dem, de selv kalder “kongres-kaprer” - kopierer vores manuskript og forsøger at indtage vores rolle som dem, der sætter borgeren frem for systemet. Lad os tage det helt roligt. Vi er ikke karrige med ophavsretten til de rigtige idéer. Vi tænker ikke politiske tanker om, hvordan Danmark kan gøres rigere, friere og rimelige for at have monopol på idéerne, men for at få dem omsat til virkelighed.

Det glæder os, når en socialdemokrat lader sig inspirere, og derfor er det også brand ærgerligt, at de nytænkende blev henvist til statistrollen på Socialdemokratiets kongres, da Svend Auken oplod sin røst fra sufflørkassen, så det ekkoede i orkestergraven. Det er trist, at stregen i sandet nu står mejslet i beton.

Omvendt understreger netop det vores rolle - vores forpligtelse til at være partiet, der skaber velfærd og

valgfrihed. Ikke bare på Christiansborg, når samfundsspillereglerne skal fastlægges, men i særdeleshed lokalt; - der hvor borgerne møder velfærdssamfundet.

Vi skal “spille helt ud til kanten af scenen”. Vise, at rollen som “den lille mands parti” (..) for os er ægte, hvor den for andre er påtaget og unaturlig.

- Det er det vi gør, når Venstre-kommuner som Søllerød lader de ældre vælge mellem det kommunale tilbud eller et kontant tilskud og når Græsted-Gilleleje har udliciteret en stor del af ældreplejen.
- Det er det vi gør, når det er Venstre-amter, der er først til at inddrage private kræfter i forsøget på at gøre sundhedsvæsenet bedre, som man har gjort i Ribe amt med Hjertecentret i Varde, på Bornholm med samarbejde med Hamlet og i Sønderjyllands amt med udlicitering af serviceområderne på hospitalerne.
- Og det er det vi gør, når det er Venstre-kommuner, der går forrest i kampen for at skabe mere kvalitet og faglighed i folkeskolen, som det er tilfældet i f.eks. Fuglebjerg

Kommune, der har indført rullende skolestart.

Det er de eksempler, der viser, at Venstre gør en forskel. Nationalt, regionalt og lokalt. Vi vil have mere velfærd og valgfrihed!

Så ved jeg godt, at der er en og anden socialdemokrat, der kalder det "overbudspolitik". Til dem vil jeg bare sig, at det er det ikke. Styrker vi det kommunale selvstyre. Styrker vi borgerens selvstyre. Så kan vi godt få styr på både økonomi og service.